2024/596

7.3.2024

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2024/596,

18. detsember 2023,

Taani ajakohastatud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava (2021–2030) projekti kohta ning Taani meetmete kooskõla kohta liidu kliimaneutraalsuse eesmärgiga ja kliimamuutustega kohanemisel tehtavate edusammude tagamisega

(Ainult taanikeelne tekst on autentne)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrust (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013, ([1]) eriti selle artikli 9 lõiget 2 ja artikli 14 lõiget 6,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999, ([2]) eriti selle artikli 7 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

Soovitused Taani ajakohastatud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava (2021–2030) projekti kohta

(1) Taani esitas oma ajakohastatud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projekti 29. juunil 2023.

(2) Määruse (EL) 2018/1999 (edaspidi „juhtimismäärus“) artiklis 3 ja I lisas on esitatud elemendid, mis peavad sisalduma ajakohastatud lõimitud riiklikes energia- ja kliimakavades. 2022. aasta detsembris võttis komisjon vastu suunised liikmesriikidele ajakohastatud riiklike energia- ja kliimakavade projektide ja lõplike kavade koostamise protsessi ja ulatuse kohta ([3]). Suunistes on kindlaks määratud head tavad ning kirjeldatud hiljutiste poliitiliste, õiguslike ja geopoliitiliste muutuste mõju energia- ja kliimapoliitikale.

(3) Seoses kavaga „REPowerEU“ ([4]) ning 2022. ja 2023. aasta Euroopa poolaasta tsüklite raames on komisjon pööranud suurt tähelepanu liikmesriikide energia ja kliimaga seotud reformi- ja investeerimisvajadustele, et õiglase roheülemineku kiirendamisega tugevdada energiajulgeolekut ja suurendada taskukohasust. See kajastub 2022. ja 2023. aasta Taani riigiaruannetes ([5]) ning nõukogu soovitustes Taanile ([6]). Liikmesriigid peaksid uusimaid riigipõhiseid soovitusi oma lõplikes ajakohastatud lõimitud energia- ja kliimakavades arvesse võtma.

(4) Komisjoni soovitused jõupingutuste jagamise määruse ([7]) kohaste riiklike eesmärkide saavutamise kohta põhinevad tõenäosusel, et liikmesriigid järgivad 2030. aastaks seatud eesmärke, võttes arvesse jõupingutuste jagamise määruse kohaste paindlikkusmeetmete kasutamise eeskirju.

([1]) ELT L 328, 21.12.2018, lk 1.
([2]) ELT L 243, 9.7.2021, lk 1.
([3]) Komisjoni teatis suuniste kohta liikmesriikidele 2021.–2030. aasta riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastamiseks (ELT C 495, 29.12.2022, lk 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 607 final, SWD(2023) 604 final.
([6]) COM(2022) 607 final, soovitus võtta vastu nõukogu soovitus; COM(2023) 604 final, soovitus võtta vastu nõukogu soovitus.
([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26), mida on muudetud 19. aprilli 2023. aasta määrusega (EL) 2023/857, millega muudetakse määrust (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning määrust (EL) 2018/19992023/839 (ELT L 111, 26.4.2023, lk 1).

(5) Süsinikdioksiidi kogumist, kasutamist ja säilitamist käsitlevate komisjoni soovituste eesmärk on saada ülevaade asjaomase tehnoloogia kavandatavast kasutuselevõtust riigi tasandil, sealhulgas teave aastani 2030 igal aastal kogutavate CO_2 koguste kohta, jaotatuna kogutava CO_2 allikate kaupa – kas see on pärit direktiiviga 2003/87/EÜ ([8]) hõlmatud käitistest või muudest allikatest (nt biogeensetest allikatest või otse atmosfäärist) –, kavandatud CO_2 transporditaristu kohta ning võimalike riigisiseste CO_2 säilitamisvõimaluste ja CO_2 sisestusmahtude kohta, mis on kavandatud olema kättesaadavad 2030. aastal.

(6) Komisjoni soovitustes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/841 (maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse määrus, edaspidi „LULUCFi määrus“) ([9]) rakendamise tulemuslikkuse kohta käsitletakse seda, kuidas liikmesriik täidab ajavahemikul 2021–2025 (esimene ajavahemik) negatiivse saldo vältimise kohustust ja ajavahemikul 2026–2030 (teine ajavahemik) oma riiklikku eesmärki, võttes arvesse selles määruses sätestatud paindlikkusmeetmete kasutamise eeskirju. Komisjoni soovitustes võetakse arvesse ka seda, et esimesel ajavahemikul kantakse LULUCFi määruse kohaldamisala ülemäärased heitkogused automaatselt üle jõupingutuste jagamise määruse kohaldamisalasse.

(7) Selleks et kliimamuutustega kohanemine toetaks nõuetekohaselt energiaalaste eesmärkide ja kliimamuutuste leevendamise eesmärkide saavutamist, on oluline teha kindlaks võimalikud kliimamuutustega seotud ohud ning analüüsida kliimaga seotud haavatavust ja riske, mis võivad mõjutada asjaomaseid piirkondi, elanikkonnarühmi ja sektoreid. Komisjoni soovitustes kliimamuutustega kohanemise kohta võetakse arvesse seda, mil määral on Taani lõiminud oma ajakohastatud riiklikku energia- ja kliimakavasse kohanemiseesmärgid, milles on arvestatud kliimariskidega, mis võivad takistada Taanit saavutamast energialiidu eesmärke ja sihte. Ilma konkreetsete kohanemist käsitlevate kavandatud ja rakendatud poliitikasuundade ja meetmeteta on ohus energialiidu mõõtmetega seotud eesmärkide saavutamine.

(8) Komisjoni soovitused taastuvenergiaeesmärkide kohta põhinevad määruse (EL) 2018/1999 II lisas esitatud valemil, mis tugineb objektiivsetele kriteeriumidele, ning peamistel poliitikasuundadel ja meetmetel, mida Taani ajakohastatud riikliku energia- ja kliimakava projektis ei ole, kuid mida on vaja, et Taani saaks õigeaegselt ja kulutõhusalt anda oma riikliku panuse liidu siduvasse eesmärki suurendada taastuvenergia osakaalu 2030. aastaks vähemalt 42,5 %ni koos ühise püüdlusega suurendada seda 45 %ni vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2018/2001, ([10]) milles käsitletakse taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamist. Komisjoni soovitused põhinevad ka Taani panusel selle direktiivi artiklites 15a, 22a, 23, 24 ja 25 esitatud konkreetsete eesmärkide saavutamisse ning sellega seotud poliitikasuundadel ja meetmetel direktiivi kiireks ülevõtmiseks ja rakendamiseks. Soovitused kajastavad seda, kui oluline on töötada välja põhjalik pikaajaline kava taastuvenergia ja eelkõige tuuleenergia kasutuselevõtuks, et suurendada selle nähtavust Euroopa töötleva tööstuse ja võrguettevõtjate jaoks kooskõlas Euroopa tuuleenergia paketiga ([11]).

(9) Komisjoni soovitused riikliku energiatõhususpanuse kohta põhinevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu energiatõhusust käsitleva direktiivi (EL) 2023/1791 ([12]) artiklil 4, direktiivi I lisas esitatud valemil ning sellega seotud poliitikasuundadel ja meetmetel selle rakendamiseks.

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhoonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 1), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. aprilli 2023. aasta määrusega (EL) 2023/839, millega muudetakse määrust (EL) 2018/841 kohaldamisala, aruandlus- ja täitmisnõuete lihtsustamise ning liikmesriikidele 2030. aastaks eesmärkide kehtestamise osas, ning määrust (EL) 2018/1999 seire, aruandluse, edusammude jälgimise ja läbivaatamise parandamise osas (ELT L 107, 21.4.2023, lk 1).

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. oktoobri 2023. aasta direktiiviga (EL) 2023/2413, millega muudetakse direktiivi (EL) 2018/2001, määrust (EL) 2018/1999 ja direktiivi 98/70/EÜ seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamisega ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv (EL) 2015/652 (ELT L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([11]) Teatis Euroopa tuuleenergia tegevuskava kohta (COM(2023) 669 final, 24.10.2023) ja teatis ELi merel toodetud taastuvenergia eesmärkide elluviimise kohta (COM(2023) 668 final).

([12]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. septembri 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/1791, mis käsitleb energiatõhusust ja millega muudetakse määrust (EL) 2023/955 (ELT L 231, 20.9.2023, lk 1).

(10) Komisjoni soovitustes pööratakse erilist tähelepanu eesmärkidele ja panustele ning nendega seotud poliitikasuundadele ja meetmetele kava „REPowerEU“ elluviimiseks, et kiiresti järk-järgult kaotada sõltuvus Venemaa fossiilkütustest. Soovitustes võetakse arvesse kogemusi, mis on saadud paketi „Säästame gaasi turvalise talve nimel“ ([13]) rakendamisel. Soovitused kajastavad vajadust muuta energiasüsteem vastupidavamaks, võttes arvesse kohustusi, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustest (EL) 2019/941, ([14]) mis käsitleb ohuvalmidust elektrisektoris, ja (EL) 2017/1938, ([15]) mis käsitleb gaasivarustuskindlust, ning kooskõlas komisjoni soovitusega energia salvestamise kohta ([16]).

(11) Komisjoni soovitustes võetakse arvesse vajadust kiirendada energia siseturu lõimimist, et tugevdada paindlikkuse rolli ning võimestada ja kaitsta tarbijaid. Komisjoni soovitustes võetakse arvesse ka seda, et on oluline hinnata energiaostuvõimetute leibkondade arvu kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artiklis 3 esitatud nõuetega ja komisjoni soovitusega (EL) 2023/2407 ([17]).

(12) Komisjoni soovitused kajastavad vajadust tagada piisavad investeeringud puhta energia alastesse teadusuuringutesse ja uuendustesse, et edendada nende arengut ja suurendada tootmisvõimsust, sealhulgas kehtestada asjakohased poliitikasuunad ja meetmed energiamahukate tööstusharude ja muude ettevõtete jaoks, ning vajadust täiendada kliimaneutraalse tööstuse jaoks töötajate oskusi, et toetada liidus tugevat, konkurentsivõimelist ja keskkonnasäästlikku majandust.

(13) Komisjoni soovitused tuginevad Pariisi kokkuleppe raames võetud kohustusele järk-järgult vähendada fossiilkütuste kasutamist ning fossiilkütuste toetuste järkjärgulise kaotamise tähtsusele.

(14) Investeerimisvajadusi käsitlev komisjoni soovitus tuleneb komisjoni hinnangust selle kohta, kas ajakohastatud kava projektis on antud üldine ülevaade investeerimisvajadustest energialiidu kõigi mõõtmetega seotud eesmärkide ja panuste saavutamiseks, märgitud rahastamisallikad, tuues eraldi välja era- ja avaliku sektori allikad, kirjeldatud investeeringuid, mis on kooskõlas Taani taaste- ja vastupidavuskavaga, Taani õiglase ülemineku territoriaalse kavaga ning Euroopa poolaasta raames esitatud 2022.–2023. aasta riigipõhiste soovitustega, ning kas selles sisaldub kavandatud poliitikasuundade ja meetmete usaldusväärne makromajanduslik hinnang. Riiklik energia- ja kliimakava peaks tagama riigi poliitikasuundade ja meetmete läbipaistvuse ja prognoositavuse, et toetada investeerimiskindlust.

(15) Komisjoni soovitused kajastavad seda, kui tähtis on pidada ulatuslikke piirkondlikke konsultatsioone ning tagada varajane ja kaasav konsulteerimine riikliku energia- ja kliimakava teemal, sealhulgas üldsuse tulemuslik osalemine koos piisava teabe ja sobiva ajakavaga, kooskõlas Århusi konventsiooniga ([18]).

(16) Õiglast üleminekut käsitlevad komisjoni soovitused kajastavad hinnangut selle kohta, kas Taani kavas on piisavalt põhjalikult kindlaks tehtud kliimapöörde ja energiasüsteemi ümberkujundamise mõju ühiskonnale, tööhõivele ja oskustele, ning kas seal on visandatud asjakohased kaasnevad poliitikasuunad ja meetmed õiglase ülemineku edendamiseks, toetades samal ajal nii inimõiguste kui ka soolise võrdõiguslikkuse edendamist.

(17) Komisjon lähtus Taanile soovituste andmisel Taani esitatud ajakohastatud riikliku energia- ja kliimakava projektile antud hinnangust, ([19]) mis avaldatakse koos käesoleva soovitusega.

([13]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Säästame gaasi turvalise talve nimel“ (COM(2022) 360 final).

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/941, mis käsitleb ohuvalmidust elektrisektoris ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2005/89/EÜ (ELT L 158, 14.6.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj).

([15]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1938, mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010 (ELT L 280, 28.10.2017, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj).

([16]) Komisjoni 14. märtsi 2023. aasta soovitus „Energia salvestamine – alusepanek vähese CO_2 heitega ja kindlale energiasüsteemile“, C/2023/1729 (ELT C 103, 20.3.2023, lk 1).

([17]) Komisjoni 20. oktoobri 2023. aasta soovitus (EL) 2023/2407 energiaostuvõimetuse kohta, C/2023/4080 (ELT L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([18]) Keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon, 25. juuni 1998 (Århusi konventsioon).

([19]) SWD(2023) 911 final.

(18) Taani peaks käesolevaid soovitusi oma 30. juuniks 2024 esitatava lõpliku ajakohastatud riikliku energia- ja kliimakava koostamisel nõuetekohaselt arvesse võtma.

Soovitused, mis käsitlevad kooskõla liidu kliimaneutraalsuse eesmärgiga ja kliimamuutustega kohanemisel tehtavate edusammude tagamisega

(19) Määruse (EL) 2021/1119 (Euroopa kliimamäärus) kohaselt peab komisjon hindama liikmesriikide meetmete kooskõla kliimaneutraalsuse eesmärgiga ja kliimamuutustega kohanemisel tehtavate edusammude tagamisega. Komisjon hindas Taani meetmete kooskõla nende eesmärkidega ([20]). Allpool esitatud soovitused põhinevad sellel hinnangul. Taani peaks neid soovitusi nõuetekohaselt arvesse võtma ja võtma nende suhtes järelmeetmeid kooskõlas Euroopa kliimamäärusega.

(20) Oluline samm kõrgemate kohanemiseesmärkide seadmisel on töötada riikliku kliimapoliitika jaoks välja asjakohane õigusraamistik, millega kehtestatakse siduvad ja korrapäraselt ajakohastatavad kohanemiseesmärgid, et mõõta üldisi edusamme vastupanuvõime suurendamisel. Kohanemispoliitikas tuleks keskenduda valdkondadele või sektoritele, mis on kliimamuutuste suhtes iseäranis haavatavad, milles toimuv tegevus on oluline teiste sektorite vastupanuvõime jaoks või mis on suure tähtsusega riigi majanduse või rahvatervise seisukohast. Esmajärjekorras tuleb tegeleda mõju ja riskidega, mis eeldatavasti mõjutavad elutähtsat taristut või pikaajalisi süsteeme või mille mõju süsteemidele on eeldatavasti pöördumatu, võttes arvesse koostoimet sotsiaal-majandusliku arengu ja muude kliimaga mitteseotud teguritega. Kohanemise rahastamiseks saab kasutada mitmesuguseid ELi rahastamisvahendeid. Riiklike kavade koostamisel asjaomaste ELi fondide raames peaksid liikmesriigid seadma esikohale kliimamuutustele vastupanu võimega seotud kaalutlused. Ükski kulutus ei tohiks kahjustada kohanemist, st suurendada toetusesaajate või teiste haavatavust.

(21) Kõige haavatavamad on need kogukonnad, keda kliimamuutused mõjutavad suurema tõenäosusega. Eri piirkondade ja sotsiaal-majanduslike rühmade erinev avatus kliimamõjule ja haavatavus selle suhtes süvendab juba olemasolevat ebavõrdsust ja haavatavust. Õiglase vastupanuvõime edendamine peaks aitama vähendada kliimariskidest tulenevat ebavõrdset koormust ja tagama võrdsuse kohanemisest saadava kasu jaotamisel.

(22) Looduspõhised lahendused pakuvad tõhusaid ja kulutasuvaid kohanemis- ja leevendamisvõimalusi, kui nende kasutuselevõttu soodustatakse strateegiliste raamistike, poliitikameetmete ja rahastamisega. Neid lahendusi võib rakendada omaette või lõimida muudesse leevendamis- ja kohanemismeetmetesse koos tehnoloogilisemate või taristupõhiste lahendustega. Rakendamisel tuleb arvesse võtta ökosüsteemide keerukust ja kliimamuutuste prognoositavat mõju, kohalikku konteksti, seotud huve ja väärtusi ning sotsiaal-majanduslikke tingimusi,

SOOVITAB TAANIL TEHA JÄRGMIST:

MÄÄRUSE (EL) 2018/1999 KOHASE AJAKOHASTATUD RIIKLIKU ENERGIA- JA KLIIMAKAVA PROJEKT

1. Määrata kindlaks kulutõhusad täiendavad poliitikasuunad ja meetmed, eelkõige transpordi- ja põllumajandussektoris, et kaotada prognoositav 10,5 protsendipunkti suurune puudujääk, mis takistab saavutamast jõupingutuste jagamise määruse kohast riiklikku eesmärki vähendada 2030. aastaks kasvuhoonegaaside heidet 2005. aasta tasemega võrreldes 50 %. Esitada ajakohastatud prognoosid, millest on näha, kuidas olemasolevad ja kavandatud poliitikasuunad aitavad seda eesmärki saavutada, ning vajaduse korral täpsustada, kuidas kasutatakse nõuete täitmise tagamiseks jõupingutuste jagamise määruse kohaseid paindlikkusmeetmeid. Täiendada teavet poliitikasuundade ja meetmete kohta, sealhulgas liidu rahastamisprogrammide (nt ühise põllumajanduspoliitika) meetmete kohta, kirjeldades selgelt nende ulatust, ajakava ja võimaluse korral eeldatavat mõju kasvuhoonegaaside heite vähendamisele.

2. Esitada kava kohaselt kogutava CO_2 heite allikad.

([20]) ELi kliimameetmete 2023. aasta eduaruanne (COM(2023) 653 final) ja komisjoni talituste töödokument „Hinnang kliimamuutustega kohanemisel tehtud edusammudele üksikutes liikmesriikides vastavalt Euroopa kliimamäärusele“ (SWD(2023) 932 final).

3. Määrata kindlaks konkreetne trajektoor, mida mööda saavutada määruses (EL) 2018/841 määratletud riiklik LULUCFi eesmärk. Lisada täiendavad meetmed LULUCFi sektoris, sealjuures kvantifitseerida nende eeldatavat mõju, tagamaks et kasvuhoonegaaside sidumine selles sektoris on tegelikus kooskõlas 2030. aastaks seatud ELi netosidumise eesmärgiga −310 miljonit CO_2 ekvivalenttonni ja määruses (EL) 2018/841 määratletud riigipõhise sidumise eesmärgiga − 441 000 CO_2 ekvivalenttonni. Esitada lisateavet kavandatud meetmete kohta, sealhulgas kvantifitseerida nende eeldatav mõju (sidumise või heite kogused) LULUCFi sektoris. Anda selget teavet selle kohta, kuidas kasutatakse avaliku sektori vahendeid (nii liidu rahalisi vahendeid, sh ühise põllumajanduspoliitika vahendeid, kui ka riigiabi) ja erasektori vahendeid süsinikku siduva majandamise kavade kaudu järjepidevalt ja tulemuslikult selleks, et saavutada riiklik netosidumise eesmärk. Anda vastavalt määruse (EL) 2018/1999 V lisa 3. osale teavet selle kohta, milline on seire, aruandluse ja kontrolli jaoks kõrgemate määramistasandite / geograafiliselt täpsete andmestike kasutamisele ülemineku seis ja milliseid edusamme selle tagamiseks veel teha tuleb.

4. Esitada täiendav analüüs kliimatundlikkuse ja kliimariskide kohta, mis on seotud riiklike eesmärkide ja panuste saavutamisega ning poliitikasuundade ja meetmetega energialiidu eri mõõtmetes. Paremini kirjeldada ja kvantifitseerida seost energialiidu konkreetsete eesmärkide ja poliitikasuundadega, mida kliimamuutustega kohanemist käsitlevad poliitikasuunad ja meetmed peaksid toetama. Esitada piisavalt üksikasjalikult täiendavad kliimamuutustega kohanemist käsitlevad poliitikasuunad ja meetmed, mis aitavad Taanil energialiidu raames riiklikke eesmärke saavutada ja panuseid anda.

5. Kinnitada taastuvate energiaallikate osakaalu prognoos (71 %) kui panus muudetud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 3 lõikes 1 sätestatud liidu 2030. aasta siduvasse taastuvenergiaeesmärki vastavalt määruse (EL) 2018/1999 II lisas esitatud valemile. Kinnitada sellega seotud soovituslik trajektoor, mis ulatub määruse (EL) 2018/1999 artikli 4 punkti a alapunkti 2 kohaste 2025. ja 2027. aasta võrdlustasemeteni.

6. Esitada hinnangulised trajektoorid ja pikaajaline kava taastuvenergiatehnoloogia kasutuselevõtuks järgmise kümne aasta jooksul ning väljavaade kuni 2040. aastani. Lisada soovituslik uuendusliku taastuvenergiatehnoloogia kasutuselevõtu eesmärk 2030. aastaks kooskõlas muudetud direktiiviga (EL) 2018/2001. Lisada konkreetne eesmärk, et aidata saavutada 2030. aasta soovituslik alleesmärk hoonesektoris. Kinnitada, et kava projektis esitatud prognoosid aitavad saavutada kütte- ja jahutussektori siduvaid eesmärke aastateks 2021–2025 ja 2026–2030, ning lisada soovituslik eesmärk, et saavutada muudetud direktiivi (EL) 2018/2001 IA lisas sätestatud lisaeesmärgid. Kinnitada, et taastuvenergia osakaal jääb kütte- ja jahutussektoris kuni 2030. aastani suuremaks kui 60 %. Kinnitada, et kavas esitatud prognoosid aitavad saavutada 2030. aastaks tööstussektoris muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud kütuste miinimumtaseme. Lisada täiustatud biokütuste ja muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud kütuste 2030. aasta alleesmärk transpordisektoris.

7. Jätkuvalt arendada üksikasjalikke ja arvuliselt väljendatud poliitikasuundi ja meetmeid viisil, mis võimaldab Taanil õigeaegselt ja kulutõhusalt saavutada oma riiklik panus ELi siduvasse taastuvenergiaeesmärki, milleks on 2030. aastaks 42,5 %, mida püütakse ühiselt suurendada 45 %-ni. Kirjeldada põhjalikumalt taastuvenergiatehnoloogiat, mille jaoks Taani kavatseb määrata kindlaks taastuvenergia eelisarendusalad koos kiiremate ja lihtsamate menetlustega. Kirjeldada direktiivist (EL) 2018/2001 tuleneva transpordisektori kütusetarnijate kohustuse kavandamist ning lisada võrreldavad meetmed, mille abil edendada vesiniku kasutamist tööstuses ja valmistada EL ette kauplemiseks taastuvallikatest toodetud vesinikuga.

8. Lisada hinnang energia tootmiseks kasutatava metsa biomassi riigisisese tarnimise kohta aastatel 2021–2030 kooskõlas muudetud direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 29 sätestatud rangemate säästlikkuse kriteeriumidega ning hinnang selle kohta, kuivõrd metsa biomassi kavandatud kasutamine energia tootmiseks on kooskõlas läbivaadatud LULUCFi määrusest tulenevate Taani kohustustega, eelkõige aastateks 2026–2030, koos riiklike meetmete ja poliitikasuundadega, millega see kooskõla tagatakse. Lisada meetmed biometaani kestliku tootmise edendamiseks, võttes arvesse Taani kestliku biogaasi/biometaani tootmispotentsiaali ja tootmist, maagaasi tarbimise profiili, olemasolevat taristut ning kääritussaaduste ja biogeense CO_2 kasutamist.

9. Esitada võimaluste piires nende sammude eeldatav ajakava, mille tulemusena võetakse vastu seadusandlikud ja muud kui seadusandlikud poliitikasuunad ja meetmed, mille eesmärk on üle võtta ja rakendada muudetud direktiivi (EL) 2018/2001 sätted, eelkõige eelmistes punktides nimetatud meetmete jaoks.

10. Lisada energia lõpptarbimisel põhinev riiklik energiatõhususpanus liidu 2030. aasta siduva energia lõpptarbimise eesmärgi saavutamisse vastavalt direktiivi (EL) 2023/1791 artiklile 4 ja I lisale või korrigeeritud soovituslikule riiklikule panusele, mille komisjon esitab selle direktiivi artikli 4 lõike 5 alusel igale liikmesriigile 1. märtsiks 2024. Lisada primaarenergia tarbimisel põhinev riiklik energiatõhususpanus liidu soovitusliku primaarenergia tarbimise eesmärgi saavutamisse vastavalt direktiivi (EL) 2023/1791 artiklile 4 ja I lisale. Esitada sektorite kaupa kogus, mille võrra kõik avaliku sektori asutused peavad vähendama energiatarbimist. Samuti lisada avaliku sektori asutuste omanduses olevate köetavate/jahutatavate hoonete aastas renoveeritav üldpõrandapind või vastav aastas saavutatav energiasääst. Esitada ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030 saavutatav kumulatiivne energiasääst ning vajaduse korral selgitus selle kohta, kuidas määrati kindlaks iga-aastane energiasäästu määr ja arvutamise lähtestsenaarium.

11. Esitada täielikud poliitikasuunad ja meetmed riikliku energiatõhususpanuse saavutamiseks ning eelkõige kirjeldada, kuidas rakendatakse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet. Määrata kindlaks usaldusväärsed energiatõhususe rahastamise programmid ja rahalise toetuse kavad, mis võimaldavad kaasata erasektori investeeringuid ja täiendavat kaasrahastamist. Samuti esitada energiasäästumeetmed, millega tagatakse nõutav kumulatiivne lõppkasutuse energiasääst 2030. aastaks.

12. Lisada ajakohastatud eesmärgid, et 2050. aastaks tagada väga energiatõhus ja vähese CO_2 heitega riiklik hoonefond ning muuta olemasolevad hooned heitevabaks. Lisada vahe-eesmärgid 2030. ja 2040. aastaks ning võrdlus uusima pikaajalise renoveerimisstrateegiaga. Esitada rohkem teavet seotud meetmete kohta hoonesektoris ja kirjeldada nende eeldatavat mõju energiasäästule.

13. Tugevdada energiasüsteemi vastupanuvõimet, eelkõige seades eesmärgi energiasalvestuse kasutuselevõtuks. Selgitada täpsemalt, kuidas Taani kavatseb soodustada gaasinõudluse vähenemist, ning töötada välja üksikasjalikud poliitikasuunad ja meetmed, et see eesmärk 2030. aastaks saavutada. Hinnata naftataristu (rafineerimistehaste, naftavarude) kohasust, võttes arvesse naftanõudluse eeldatavat vähenemist ja üleminekut vähem CO_2 heidet tekitavatele alternatiividele.

14. Esitada paindlikkusvajaduste hindamise alusel selged eesmärgid tarbimiskaja jaoks, et parandada energiasüsteemi paindlikkust, ning kirjeldada edasisi meetmeid, millega hõlbustada energiasüsteemi lõimimist vastavalt muudetud direktiivi (EL) 2018/2001 artiklile 20a.

15. Arendada edasi energiaostuvõimetuse vähendamiseks rakendatavat lähenemisviisi, sealhulgas lisada hinnang praegu mõjutatud leibkondade olukorra kohta ja konkreetne mõõdetav energiaostuvõimetuse vähendamise eesmärk, nagu on ette nähtud määruses (EL) 2018/1999, võttes arvesse soovitust (EL) 2023/2407. Seada esikohale tõhusad ja hästi suunatud struktuursed meetmed energiaostuvõimetuse algpõhjustega tegelemiseks.

16. Selgitada täpsemalt riigi teadusuuringute, innovatsiooni ja konkurentsivõime alaseid eesmärke puhta tehnoloogia kasutuselevõtuks ning määrata kindlaks trajektoor aastani 2030 ja aastani 2050, et toetada tööstuse CO_2 heite vähendamist ning edendada ettevõtete üleminekut nullneto- ja ringmajandusele. Esitada poliitikasuunad ja meetmed, millega edendatakse nullnetoheitega projektide, sealhulgas energiamahukate tööstusharude jaoks oluliste projektide väljatöötamist. Kirjeldada eelkõige loamenetluste prognoositavat ja lihtsustatud õigusraamistikku ning seda, kuidas lihtsustatakse vajaduse korral juurdepääsu riiklikule rahastamisele. Esitada üksikasjalikud poliitikasuunad ja meetmed puhta energia alaste oskuste arendamiseks ning avatud kaubanduse hõlbustamiseks, et tagada peamiste nullnetokomponentide ja -seadmete vastupidavad ja kestlikud tarneahelad.

17. Määrata kindlaks reformid ja meetmed, mille abil kaasata energia- ja kliimaeesmärkide saavutamiseks vajalikud erasektori investeeringud. Anda põhjalik ja järjekindel ülevaade avaliku ja erasektori investeeringute vajadusest nii kokkuvõtlikult kui ka sektorite kaupa. Täiendada kogu majandust hõlmavat ülevalt alla lähenemisviisi alt üles suunatud projektipõhise hindamisega. Esitada kogu investeerimisvajaduse jaotus koos lisateabega riiklike, piirkondlike ja liidu rahastamisallikate ning kaasatavate erasektori rahastamisallikate kohta. Kirjeldada lühidalt, mis liiki rahalise toetuse kavad on valitud avaliku sektori eelarvest rahastatavate poliitikasuundade ja meetmete rakendamiseks, segatüüpi rahastamisvahendite rakendamist, kasutades toetusi, laene, tehnilist abi ja avaliku sektori tagatisi, sealhulgas kirjeldada riiklike tugipankade rolli asjaomastes kavades ja/või seda, kuidas kaasatakse erasektori rahalisi vahendeid. Kaaluda rahastamisallikana heitkoguste kulutõhusat loovutamist teistele liikmesriikidele jõupingutuste jagamise määruse alusel. Esitada usaldusväärne hinnang kavandatud poliitikasuundade ja meetmete makromajandusliku mõju kohta.

18. Kirjeldada üksikasjalikumalt analüütilist alust, sealjuures esitada prognoos selle kohta, kuidas energiasüsteem kavandatud poliitikasuundade ja meetmete rakendamisel areneb kuni aastani 2040.

19. Selgitada, kuidas ja mis ajaks kavatseb Taani kaotada järk-järgult fossiilkütuste toetused.

20. Anda üksikasjalikumat teavet kliimapöörde ja energiasüsteemi ümberkujundamise mõju kohta ühiskonnale, tööhõivele ja oskustele või mis tahes muu jaotusliku mõju kohta ning õiglase ülemineku toetamiseks kavandatud eesmärkide, poliitikasuundade ja meetmete kohta. Täpsustada toetuse vorm, algatuste mõju, sihtrühmad ja eraldatavad vahendid, võttes arvesse nõukogu soovitust õiglase kliimaneutraalsusele ülemineku tagamise kohta ([21]). Lisada võimaluse korral veel elemente, et luua piisav analüütiline alus tulevase kliimameetmete sotsiaalkava koostamiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2023/955, ([22]) sealhulgas teave selle kohta, kuidas hinnata probleeme ja sotsiaalset mõju kõige vähem kaitstud elanikkonnarühmadele, mida põhjustab heitkogustega kauplemise süsteemi rakendamine hoone-, maanteetranspordi- ja muudes sektorites kütuse põletamise suhtes, ning kuidas teha kindlaks võimalikud toetusesaajad ja asjakohane poliitikaraamistik. Selgitada, kuidas riiklikus energia- ja kliimakavas kindlaks määratud poliitikaraamistik aitab kaasa Taani kliimameetmete sotsiaalkava koostamisele ja kuidas tagatakse nende kahe kava vaheline kooskõla.

21. Anda selge ja üksikasjalikum ülevaade sellest, kuidas konsulteerimine on võimaldanud kõigil asjaomastel asutustel, kodanikel ja sidusrühmadel, sealhulgas sotsiaalpartneritel, osaleda nii kava projekti kui ka lõpliku ajakohastatud kava koostamises.

22. Laiendada juba heal tasemel piirkondlikku koostööd, tehes jõupingutusi selleks, et gaasivarustuskindluse jaoks allkirjastataks kõik vajalikud kahepoolsed solidaarsuskokkulepped naaberriikidega (Poola), sealhulgas need, mis on seotud uue piiriülese taristu rajamisega.

RIIKLIKE MEETMETE KOOSKÕLA KLIIMANEUTRAALSUSE EESMÄRGIGA JA KLIIMAMUUTUSTEGA KOHANEMISEL TEHTAVATE EDUSAMMUDE TAGAMISEGA VASTAVALT MÄÄRUSELE (EL) 2021/1119

1. Viia lõpule asjakohase õigusraamistiku loomine kliimamuutustega kohanemise poliitika ja meetmete jaoks. Tagada, et kohanemisega seotud prioriteedid, strateegiad, poliitikasuunad, kavad ja jõupingutused on kooskõlas tulevase kliimatundlikkuse ja tulevaste kliimariskidega, mille prognoosimisel on kasutatud parimaid kättesaadavaid teadusandmeid ning olemasolevaid kliima prognoosimise ja varajase hoiatamise vahendeid. Seada kliimamuutustele vastupanu võimega seotud kaalutlused tähtsamale kohale liidu rahastamisprogrammidest, näiteks ühise põllumajanduspoliitika raames või muudest asjaomastest ELi fondidest saadud toetuse kasutamisel. ELi vahendeid tuleks kasutada viisil, millega parandatakse vastupanuvõimet kliimamuutustele, suurendamata haavatavust (st kohanemist oluliselt kahjustamata).

2. Kaasata Taani kohanemispoliitika kavandamisse ja rakendamisse need sidusrühmad, kes on kliimamuutuste mõju suhtes eriti haavatavad. Dokumenteerida asjaomaste konsultatsioonide käik ja tulemused.

3. Edendada looduspõhiseid lahendusi ja ökosüsteemipõhiseid kohanemismeetmeid riiklikes strateegiates, poliitikasuundades ja kavades ning tagada investeeringud nende rakendamiseks.

Brüssel, 18. detsember 2023

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Kadri SIMSON

([21]) Nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus õiglase kliimaneutraalsusele ülemineku tagamise kohta (ELT C 243, 27.6.2022, lk 35).
([22]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/955, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond ja muudetakse määrust (EL) 2021/1060 (ELT L 130, 16.5.2023, lk 1).